

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako tredo in soboto ob 8. uri zjutraj
 „Edinost“ stane:
 za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
 za pol leta „ 3.— „ 4.50 „
 za četrt leta „ 1.50 „ 2.25 „
 Z „Novičarjem“ vred:
 za vse l-to gl. 7.—
 „ pol leta „ 3.50
 „ četrt „ 1.75
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — „Novičar“ pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
 Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je meč •

Vabilo na naročbo.

Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gnotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Da pa bomo mogli vspešneje izvrševati svojo nalogo, izdajali bomo odslej vsako soboto prilogo z imenom „Novičar“.

Cene „Edinosti“ in „Novičarja“ so:

Za vse leto:
 „Edinost“ brez „Novičarja“ gl. 6.—
 „ z „Novičarjem“ „ 7.—
 Za pol leta:
 „Edinost“ brez „Novičarja“ gl. 3.—
 „ z „Novičarjem“ „ 3.50
 Za četrt leta:
 „Edinost“ brez „Novičarja“ gl. 1.50
 „ z „Novičarjem“ „ 1.75

Posamične številke „Edinosti“ se dobivajo po tabakarnah v Trstu po 5 kr., v Gorici in Ajdovščini po 6 kr.; posamične številke „Novičarja“ po 2 kr.

Posebne naročevanja na samemega „Novičarja“ nam ni dovolila dotična oblast.

Uredništvo in upravništvo.

Državni poslanec Ivan Nabergoj pred svojimi volilci.

(Konec)

Volilec Ant. Perharc iz Trsta se strinja povsem z gospodom Balančom. Sedaj nas pritiskajo povsodi na steno. Še finančni uradi, ki so bili poprej kolikor

toliko pravični v jezikovnem pogledu, uradujejo sedaj se slovenskimi strankami le nemški ali italijanski. Pri teh razmerah mora odobravati govornik vse to, kar je rekel volilec Balanč.

Volilec Sancin-Drejač iz Škedenja pravi, da je tu jako težko določiti, kdo ima prav. (Govornik je namreč menil: ali tisti, ki obsojajo brezpogojno sedanji sistem ali tisti ki opominjajo do previdnosti. Op. ur.) Gotovo pa smo jako na slabem, tako na slabem, da skoraj bi morali vzkliniti: zahvalimo Boga, da smo še živi! In če smo še živi, je to zgolj naše delo, naša zasluga, vlada nam ni izvestno pripomogla k temu. Skrbeti moramo posebno za tržaško okolico in nje probujenje. Pri finančnih uradih smo res veliko na slabšem, kar se tiče jezikovne ravnopravnosti, odkar je odšel bivši finančni minister Dunajewski. Glede užitninske črte postopalo se je res trdo in govornik vprašuje g. poslanca, kaj je pravo za pravo s tisto peticijo, koja je okolica predložila v tej zadevi državnemu zboru? Volilec Peter Grgič iz Padrič pravi gospoda poslanca, da bi sklical poseben shod za zgornjo okolico, kajti danes ni nobenega tu iz zgornje okolice.

Posl. Ivan Nabergoj odgovarja Balanču, da je določeno v postavi, da imajo le volilci pravico zahtevati od poslanca račun o njegovem delovanju. Javen shod je vse kaj drugega. Ako bi se želel in sklical tak shod, sodeloval bo rad pri tem tudi govornik. Kar se dostaje po Balanču omenjenega izreka nekega slovenskega poslanca v zadevi Spinčiče vi pravi govornik, da ne ve, ako je resnično ali ne, (Volilec Balanč: V „Slovenca“ sem čital to!), da se je kateri poslanec tako izrazil. V takih zadevah se tudi ni zanašati na poročila časopisov. Sicer pa je mogoče — ali govornik ne ve — čuje tega — da bi bili na boljsem s tem

tretji pa rakev. Mlado dekle pa pravi mlademu tesarju, naj tega ne stori: „Še meni oko bi rosilo“. Tretji je šel tesat in iztesal „pirno postelj“ in čez leto — zibelko. Lepo nalogo pripisuje „Nevesti“ (P. II. 83—85), ki ne zamrè, nego živi pomlajena v deci četvero.

Nevesta ogleduje pratan in („Prstan“ P. II. 106.) priseza vernost do smrti:

Ne strè ga drug nihèe ko smrt.

Idejalno riše pesnik ljubezen drage do ljubimca: ljubezen je verna, vstrajna in požrtvovalna; ipak se pa tudi dekle izneveri.

Dekletu je bil list poslan po brodu, po ptici in ribi; odgovor prinese ljubimcu ptica pevajoč, da se dekle šteta onkraj morja s krasnim mladeničem, kateri ji vestno povè vse, česar si želi nje srcè.

„Moč ljubezni“ („Zv.“ 1879, 209. P. I. 53.) je tolika, da morje šest ur na kvišku kipi k luni in ji pošilja svoje vzdihljaje, ker se ne more združiti z luno, svojo ljubo.

Tragična je osoda „Neveste“ („Lj. Zv.“ 1883, 420. P. I. 150.), ki je v zimskem času kupila pratan in venec iz cvetic, hitela na dom na goro in zmurznila; našli so je pod skalo mrtvo:

Na levi ji prstan poročni blesti
 Bel venec ji čelo opleta.

vprašanjem, da je Spinčič ostal v Hohenwartovem klubu. Sodba pa je v parlamentarnih krogih splošna, da državni zbor ne more storiti ničesar pozitivnega, ker ta zadeva spada v administrativno področje. Govornik se je vedno in živo zanimal za to stvar, ker čista g. prof. Spinčiča, vzlic nekaterim nasprotstvom v nazorih, kot uzornega, požrtvovalnega in neumorno delujočega rodoljuba. Na svoje neosnovane trditve pa je dobil minister Gautsch tak odgovor se strani profesorja Šukljeja, da je moral nekako odpuščenja prositi in preklicavati. Kako so ga ogrele besede Šukljeve, dokaz je to, da je par dni pozneje prav prijazno sprejel slovensko deputacijo koroško v zadevi slovenskih šol in je ukrenil ravno nasprotno, kakor je bilo pričakovati z ozirom na njega osorni napad na slovenske poslance. Govornik priznava predgovornikom, da smo na slabem pri finančnih oblastih. On sam se je že pritožil pri predsedniku finančnega ravnateljstva, a ta je vsikdar tajil omenjene nedostatke trdeč, da zahteva od vseh svojih uradnikov, da so zmožni jezika ljudstva. Krivica se nam dela, to je gotovo, ali pravice si moramo priboriti v prvi vrsti sami. Od mase naroda je vse zavisno. Ako bomo zavržali nemške in italijanske dopise ali ne odgovarjali na nemške in italijanske nagovore, boste videli, da nam bode kmalu pomagano. Dokler pa taki, ki se prištevaajo odločnim narodnjakom, brez ugovora vsprejemajo neslovenske dopise, nikakor ne bode bolje. Dokler se le klanjamo, odpovedati se moramo pravicam. Še enkrat naglašaja govornik, da narod sam si mora priboriti svoje pravice. — Govornik se noče ponašati in bahati, ali to sme reči mirno vestjo, da se tudi privatnim potem vsikdar ne razpolago. Izposloval je 3 stipendije za mladeniče okoličanske, ki bi so

Druga nevesta pa bo pomlajena v deci četverna živela, dočim tisti izgine z večerno zarjo, „Kdor sam do večera potuje skoz svet“. („Nevesti“ P. II. 1883.)

Narodne pesmi raznih narodov rade opevajo ta prizor, da mladenki pade kita v potok, ki jo nese k dragemu. („Kitice“, P. II. 21.)

Globoko ljubav do umrle drage izražuje pesem „Vasovalec“; mati pokara sina radi vasovanja; ta pa odgovori užaljeno, da šopek rosan ni bil trgan na ljubinem oknu, nego na ljubinem grobu. Lepemu dekletu ni treba „Na semnju“ (P. II. 66.) kupiti od žida krasil:

Lepa, najlepša si sama ob sebi
 Lišpa ni treba, oj deklica tebi.

Paznim okom zasleduje vse strani v človeškem življenji; veseli se vselega pastirja, (P. I. 10.), ki je zadovoljen s skromnim svojim stanjem, primerja pa tudi samoga sebe s pastirjem in toži s Prešernom, da ga je osoda nemila vrgla v mladosti v svet:

In s kupo modrosti pojila me je,
 Še bolj me je s kupo britkosti.

(„Pastir“ P. I. 100.)

Veseli se malega nedolžnega deteta, („Pri zibelki“, „Pogled v nedolžno oko“ P. I. 12, 19; „Pri mrtvaškemu odru: Saj si, ti srečno slekla, — Oklep trohljivi zdaj.

hoteli šolati na kmetijski šoli v Gorici ali na Grmu pri Novem mestu. Ali se žalostjo mora konstatovati, da se niti te ne izkoristujejo. Prosi torej navzoče može, da opozorijo ljudstvo na te stipendije. Lahko vestjo reče torej, da si je prizadeval z vsemi svojimi močmi za blagor in korist svojih volilcev in si bode tudi v bodoče, ako mu volilci ohranijo svoje zaupanje. Stal bode trdno v isti vrsti z drugimi slovenskimi poslanci.

Volilec Balanč ostaja pri tem, da bi bil javen shod z ozirom na veliko maso bolj potreben, nego zgolj volilski shod. Kar se tiče večkrat omenjene zadeve ministra Gautscha se slovenskimi poslanci, hoče govornik naglašati, da so slovenski poslanci govorili proti ministru, a vendar glasovali za proračun. G. poslanec Nabergoj ima zares veliko zaslug za tržaško okolico, a grajati ga mora, da se preveč bavi z osebnimi zadevami posamičnikov in si tako veže roke.

Posl. Nabergoj izjavlja, da je pripravljeno vsteti želji glede še jednega volilkega shoda v zgornji okolici. Na opazke Balančeve odgovarja govornik, da je že tako navada pri vseh strankah in parlamentarnih skupinah, da iz vzrokov oportunitizma včasih glasujejo za, da-si so govorili proti (Volilec Balanč: Pri nas se pa vedno dogaja tako!) Obžalovati je le, da tudi Mladoohi niso tako postopali pri glasovanju o dispozicijskem zakladu in je gotovo, da mej njimi samimi so bili nekateri za tako postopanje. — Glede peticije v zadevi užitninske črte pojašnjuje govornik, da jo je on sam izročil državnemu zboru. Poslednji jo je izročil dotičnemu odseku. Da pa do danes še ni rešena, temu se ni čuditi, kajti cele kupe je tacihi nerešenih peticij. Sicer pa vse te peticije koristijo jako malo, kajti navadno se odstopajo vladi s prošnjo, da jih uvažuje po mogočosti. No, potem je zopet vse zavisno

„Pri pogrebu“. P. II. 78.); žalosti se z žalostnimi in nesrečnimi; („O nevihti“, „Zv.“ 1878, 161, doseza Schillerjevo pesem enake vsebine „Pozabljenim“. „Sirovak“, P. I. 17. „Siroti“, P. I. 31.); Pozabil ni vas pevec skromni, — In pa — nebo! („Pozabljenim“, P. I. 112.)

Strasno se maščuje trdosrčno postopanje oderuhov z revnimi ljudmi; to dokazuje s plastičnimi besedami pesnici „Kesanje“ (P. I. 14.) in „Dražba“ (P. I. 150.):

Nar hujša je vseh bolečin
 Kesanje, krivice spomin!

Prijazno občujè z ljudmi je naletel na može, katere izredno spoštuje radi njihovih vrlin; svojemu prijatelju iz šolskih let A. Stresu priznava, da mu je bil po srci in duhu brat. Prijatelju Gruntarju („Slovo in naročilo“ Ig. Gruntarju. „Zv.“ 1889, 225. P. I. 83) nalaga, naj dela na to, da bomo mi Slovenci narod pošteni in vrlin mož. A. Jakšeta („Vrlemu možu“, „Lj. Zv.“ 1883, 250. P. II. 86—9.) zahvaljuje se priznava, da so je srečnega počutil pod njegovim vodstvom; z iskrenimi besedami obžaluje smrt Erjavca („Lavorika na grob možu“, „Lj. Zv.“ 1887, 33. P. II. 141—47.): „Umrli je — mož“, Krilana, („Venec nagob Krilanu“, „Sl.“ 1885, 99.), Josipa

PODLISTEK.

O Simonu Gregorčiču.

Predavanje gosp. profesorja dra. Karola Glaserja v tržaški čitalnici dne 17. decembra 1892.

(Konec.)

Idealno ljubezen, ki veže dvoje src opeval je pesnik na sramežljiv način, da mu najstroži moralist ne more očitati ničesar.

„Na sveti večer“ (P. I. 6) gre „dekletce mlado“ gledat v vodnjak, kdaj se združi s predragim. Vtreli so vojaka, ki je zbežal iz ljubezni do drage; njegova draga hiti čez tri doline, tri gorè, tri globočine, do groba, ki nima spomenika:

Jaz živ mu bodem spomenik,
 Trpeč ljubezni kip.

(Romanca. P. I. 61.)

Dekle, čigar dragi je šel v boj, prosi devico presveto:

Ti ženina vrni
 Ljubeči nevesti!

(„Dekletova molitev“, P. I. 119.; primer: „Vojakove neveste poroka“, P. I. 123)

Izvirna in jako lepa je misel v pesmi: „Tri lipè“. K trem lipam se napravljajo trije tesarji; eden si hoče stesati „pósteljo prostorno“, drugi pa „zibelko nemirno“

od vlade same. Kar se tiče po volilec Sancinu-Drejaču omenjene peticije, meni govornik, da se je predložila prehitro po uvedanju nove črte, kajti bolje bi bilo, da se je počakalo nekoliko v ta namen, da se naberejo zanesljivi podatki o zlih posledicah te neredbe. Sestavil naj bi se poseben odsek iz različnih krajev okolice. Ta odsek naj bi nabral potrebni material in potem naj bi se sklical javen shod za predložitev nove peticije. Peticijo naj bi podpisali vsi posestniki tržaške okolice. To bi morda pomagalo. Sicer pa je jasno, da je pri določevanju nove užitinske črte vladala bolj trmoglavost nego resnična potreba. Nekateri gospodje hočejo imeti vedno prav. Črta ta ni koristna ni za okolico ni za državo.

Volilec A. Trobec od sv. Ivana opozarja, da se že delajo priprave za tako peticijo.

Predsednik I. Martelanc omenja — ker se ni nikdo več oglašil za besedo — svojedobnega volilskega shoda v hotelu „Europa“, pri katerem je g. posl. Ivan Nabergoj dal obljubo, da hoče postopati vzajemno z drugimi slovenskimi poslanci. Ker se je gosp. poslanec držal svojega programa, zasluži naše zaupanje in našo udanost.

Ker se ni nasvetovala nikakva resolucija, zaključilo se je s tem zborovanjem.

Naši poslanci in položaj.

Govoril poslanec prof. Fr. Šuklje v 183. seji drž. zbora dné 15. decembra t. l.

(Dalje.)

Ne sklicujem se na to, kar sem v debati o trgovinskih pogodbah govoril o trojni zvezi; za vzgled pa naj navajam to, kar je v letošnjih delegacijah rekel delegat Gregorič o stališču slovenskega naroda gledé vnanje politike. In tudi to ne gre trditi: Tako mislite vi starci, zmerni možje, mladi pa govoré vse drugače. Ne, gospoda moja, kar se tiče specijelno Slovencev in slovenskih poslancev — opomniti moram, da zmatramo za slovenske poslance samo tiste, ki so slovenskega rodu in od slovenskih volilcev na podlagi slovenskega programa voljeni — smemo vprašati: kako sodijo celo naši radikali? Imeli smo priliko, izreči o tem se letos v deželnem zboru, torej pred nekaterimi meseci, o priliki debate o deželnem fondu. Neki radikalni poslanec je nekaj rekel zoper vnanjo politiko naše monarhije; takoj je ustal poslanec dr. Tavčar, vodja radikalne stranke v deželnem zboru, mož odličnega talenta,

Jurčiča (Slo. 1880, 76.), slavil Andreja Gallmayerja („Sl. Nr.“ 1887, 189), Einspillerja in Strossmayerja („Sl.“ 1888, 14; „Slov.“ 1888, 24.), ob njujnem zlatem dnevu, Čeha („Sl.“ 1887, ob prihodu na Slovensko.

Ker so se njegove pesmi od neke strani grajale kot „cvet otróven“, zahvaljeval se je „Priateljem“ („Slov. 1885, 35), ki stojé zanj:

Tako moj duh od vas moč dobiva,
Ves vaš pogum se v dušo mojo zliiva.

Pesem: „Človeka nikar“ je vzbudila na eni strani odločen upor in obširno oceno, kateri pa niso pritrđili najveljavniši slovenski strokovnjaki; tudi Pajkove ocene Gregoričevih pesmi ni odobravalo slovensko občinstvo. Radi prepričlega časa se ne moremo spuščati v omenjeno oceno pesmi „Človeka nikar“.

Da si Gregorič ne doseže J. Cimpermana v pravilnosti in odbranosti besede, Aškerca ne v globokosti mišljenja, bo se vendar v senci velike večine slovenskega naroda ukoreninil bolj, kakor omenjena dva pesnika, ker prihajajo njegove pesmi iz srca in silijo v srcé.

„Slaviteljem“ („V spomin večera 12. marca 1885. „Slov.“ 1885, 83.) kliče v spomin:

o katerem smem reči, da bi tudi v tej zbornici izborni izpolnjeval svojo nalogo, in rekel doslovno to-le — kar v točnem prevodu citiram po stenografičnem zapisniku:

„Srcé mi krvavi, če mislim, da bi konsekvence trojne zveze mogle zanetiti boj mej slovanskimi brati. Priznam pa, da pristojta v takih vprašanjih vrhovna oblast in odločilna beseda našemu monarhu in če on misli, da je trojna zveza državi v korist, potem je tudi jaz s svojega radikalnega stališča ne bom kritikoval.“ (Odobranje mej somišljeniki.)

Gospoda moja! To je stališče, na katerem stojimo Slovenci v tem važnem vprašanju in mislim, da v tem oziru je averzija združene levice in nje postopanje zoper nas popolnoma krivično.

Rekel bi rad še nekaj o naredbah, ki sta vzbudili zadnje dni toliko hrupa, o naredbah glede Celja in Celovca. Govoril bom kratko. Pred vsem je pomisliti, da se ministerski naredbi ne tičeta avtonomnega, ampak prenešenega delokroga in da je gledé prenešenega delokroga magistrat v mestih s statuti to isto, kar okrajno glavarstvo. (Jako dobro! mej somišljeniki.) Tega ne morete utajiti, če še toliko govorite o nemškem značaju in nemškem jeziku. Kakšne so razmere v Celji? Pri zadnji ljudski štetvi v Celji, katero so izvrševali vsi organi, torej gotovo ne v korist slovenskega elementa, (Ugovarjanje na levici) pri tej štetvi se je pokazalo, da se slovenskega občevalnega jezika poslužuje dobra četrtina prebivalstva, in važno je vedeti, da je ravno v tej slovenski četrtini posebno dobro zastopana višja inteligenca. (Čujte! mej somišljeniki.) Potem pa, gospoda moja, kako hočete sploh varovati narodni karakter kake občine. Ali je on mari posledica ravnanja legislativnega ali administrativnega aparata? Ne, gospoda moja, le preponderanci gospodarsko in socialno čvrstega rodu se ne more upreti drugi rodu in to določa karakter takih občin.

V Celju so se zadnji čas razmere močno premenile in sicer naravnim putem. Celje ni bilo prav za prav nikdar nemško mesto, (Čujte! mej somišljeniki) ker se je prebivalstvo redno rekrutiralo iz okolice, ki je vseskozi slovenska. (Res je! mej somišljeniki.)

V prejšnjih časih so se ti priseljenci iz okolice hitro spojili z drugimi prebivalci; asimilirali so se in se prelevili v Nemce. Danes pa, ko je prebivalstvo vzbudilo se iz narodnega sna in čuti narodno, danes se to več ne primeri.

Kakor nevarna so sicer tudi prorokovanja, vendar bi se upal v tem pogledu

Kar storiš za se, to že s tabo izgine,
Kar storiš za narod, ostane vselej.

Če smemo Josipa Cimpermana imenovati pesnika „možatosti“, ker v mnogobrojnih umotvorih navdušuje rojake, naj junaški prenašajo bolesti in trpljenje, lahko damo Gregoriču naslov: „Pesnik srcá“.

Lepo je Selak Gregoričeve poezije primerjal jasnemu planinskemu jezeru, iz katerega zraven sneženih velikih odsevalov lepo duhteče planinske rožice. V odbrani besedi nam Gregorič slika najzvišenejšee zakone; njegova oblika blaži in razširja nazore pravega človečanstva in jasni svit grške pravosti.

V izgled, kako se glasi Gregorič v nemški obleki, postavim tu sem Selakov prevod znane pesmi:

Nur einen Schatz, den ich noch habe,
Entreisset ihr mir nie
Es ist der Töne goldne Labe
Der Lieder Melodie.

Im Liede will ich einam schwärmen
Und klagen euch mein Leid,
Die halbe Seele erwärmen,
Bis mich der Tod befreut!

Konečno dovolite še to le opazko:

Zadnja polovica tega 50-letja se sme ponášati se sijajno četvorico Stritar-Gregorič Ašker-Cimperman, s pripovedniki, ki se prelagajo na sorodne slovanske narečja. Če še pristavimo k temu, da stoje naši mladi možje Strekelj, Oblak, Murko in

nekaj prorokovati. Drago mi je, da ni navzočen gospod poslanec Foregger, ker bi morda nekoliko užalil rahločutnost njegovo. (Veselosť mej somišljeniki.) Trdim namreč, gospoda moja, da ne bo dolgo trajalo, da se bo v Celji s prirodno doslednostjo brez vse sile in brez vsega pritiska z naše strani izvršil tisti naravni proces, ki je o svojem času iz navidezno nemške Ljubljane naredil slovensko Ljubljano (Odobranje mej somišljeniki.)

Ne tajimo, da so v Celovci razmere drugačne. Vladna naredba pa se mi vzlic tem drugačnim razmeram vidi popolnoma upravičena. Nikari mi ne ugovarjajte, da se pri zadnji ljudski štetvi v Celovci nekaj nad 700 prebivalcev, torej niti 4% ni upisalo s slovenskim občevalnem jezikom. Če se je kje kaki statistični fikciji — da ne rabim hujega izraza — dalo mesta, tako se je to tukaj zgodilo. Nikdar pa si ne damo natveziti, specijelno glede Celovca ne, da bi slovensko prebivalstvo bilo naseljeno do mestnih vrat in še na severu mesta, ne da bi prekorajšilo mestnega ozidja. To ne more biti resnično. Če pa to trdite in še menite, da morete to dokazati, potem premislite jedno: ni ga hujega orožja za dokaz in za borbo zoper ono, od nas naglašano intelektualno in moralno pritiskanje slovenske manjšine. Sicer pa so razmere vendar le takšne: Celovec je stolno mesto dežele, v kateri je tretjina prebivalstva slovenske narodnosti (Tako je! — Čujte! mej somišljeniki.) Slovensko prebivalstvo stanuje, kakor sem že omenil, do mestnih vrat: ali je potem res tako grozno zahtevanje, če se tirja od mestnega oblastva, da v prenešenem področji, ne avtonomnem področji, kateri se ne tangira, rešuje slovenske vloge v slovenskem jeziku.

S tem gospoda moja, povedal sem, kar sem imel povedati združeni levici. Iz tega sledi: Strankarsko levičarsko ministarstvo zdi se mi največja nesreča, katera more zadeti monarhijo. (Odobranje mej somišljeniki.)

(Konec prih.)

DOPISI.

Iz „srca Istre“. V hajduškem tabornu sv. Cirila in Metoda. (Izv. dopis.) Harambaša pokazal mi je oficijozno glasilo kranjskih kozmopolitov, „Slovenca“ št. 299, in evo: zloradi „ligaš + 28“ posmehuje se našemu poštenemu hajduškemu rokodelstvu. Ni namen hajdukov ozirati se na napade izven Istre, vendar pa, ker je tam nekako tolmačenje programa nove stranke, nabašem svojo haj-

Skrabec na vrhuncu sedanje vednosti v slavistiki in se častno javljajo v Jagičevem „Arhivu“, da se mladi zgodovinarji Rutar, Vrhovec in drugi oglašajo z izvirnimi deli, potem smemo zadovoljni biti z duševno vrlino našega malega naroda in smemo s českim ponosom in s česko odločnostjo vsklikniti: „Ne dejme se!“

Opazka pisatelja: Slovian 1884, 305, 316, Levec Lj. Zv. 1882, 216, 315, 381, 444, 703 Simonu Gregoriču; Na Goričici pri R. bku; narodna slavnost v Prvačini, S. 1885, 7, 15, 16, 17; Penižku Rusku 1882, 21; Svetozor 1882, Selak v Polit. 1882, št. 53; Croat. Revue 1882, I. 2. Človeka nikar: Mahnič v Sl. 1885; S. Gregoriču odgovor „Sl. N.“ 1885, 107—10; Ed. 1885, 81—3. Nekaj Gregoričevih pesmi preložil je Igo Kaš na nemški jezik v „Slav. Rundschau“, Wien 1883.

Novoletno pismo.

Telesne in dušne „nervozitete“ polni, pričakovali smo kranjski, zlasti pa mi Slovenci naše „bele“ centrale, kedaj že napočí „Silvestrov večer“ in zavije vrat staremu letu, katero bi jaz, da sem slovensk kronist, ne zapisal le v knjigo, nego tudi v — dimnik! Ne imel bi pa jaz tudi nič proti temu, če je kak drug kronist — popolnoma izpusti to rogovilasto dobo, ter postavi na mesto letnice kar — tristošestdeset — solčnih mrkov. Za danes konstatiram, da smo Kranjski!

duško pušo, da mu povem menenje hajdukov.

Kje je lepa Kranjska dežela? Leži strta v bratomorni vojski, in zdaj, ko brat napada lastnega brata, šopiri se po vseh straneh nemškutarija. Žalostno je videti, kako svečeniki, združeni v slavnoznano „ligo“, bezobzirno napadajo vse in vsakega, ki kaj velja na polju narodnosti in domovine slovenske. A kako mehki, kako krotki so proti nemškutariji! Že samo ime „slovenska narodnost“ spravlja stanovite ljudi v besnilo.

Ta preprič, to vojsko hočejo zdaj zanesti v Istro. O tem smo hajduci dobro poučeni, a to potrjuje tudi „ligaš + 28“ v „Slovenca“. Sicer zavija po lisičje „da tu ne gre za politično vodstvo, da ne gre za nevarnost narodnosti, da ne gre za harač (davek) niti carevanje“ — nego? Saj vendar ne bodete branili svete vere in katoliških načel pred katoliškimi svečeniki isterskimi?!

Zakaj tedaj ponujate revnemu kmetu in delavcu rog za svečjo? Oj dragane, pokaži svojo torbo, hajduk Ivica Te zove, da vidimo, kaj v njej skrivaš!

Ha, tukaj imaš laž, — gorostasno laž, nesramno laž — petstotavžent milijonov „botrov“ —, da živi g. dr. Mahnič z nami hajduci v soglasju. Ele prijane, poznamo se!

Gotovo je Tebi dobro znano, da smo vsi svečeniki, ki nismo še prodali in zatajili svoje narodnosti, bili sporazumni o kandidaturi naših sedanjih poslancev. Znano Ti je tudi dobro, da so naši poslanci, ko so spoznali šaranje očeta Hohenwarta, pustili njega in pridružili se českim poslancem. In mi svečeniki, izvemšči dveh, treh Vaših satelitov, navdušeno smo odobrili tak njihov korak. Znano Ti je, da je banka „Slavija“ obljubila 200.000 gid. posoditi na posestva isterskih kmetov. — Te aj vzdignil je g. dr. Mahnič svojo hoduljo in obrekoval, da se naši poslanci na Dunaju družijo s Husiti: naši poslanci, s kojimi smo mi svečeniki v Istri popolnoma sporazumni. Na platnicah „Rimskega katolika“ na odgovornost gosp. dr. Mahniča o „husitski banki“, o „husitskih denarjih“ v Istri i. t. d. pisalo se je obrekovalno.

To so konstatirali „Tri popa hajduka“ v vredni „Edinosti“; a Ti zviti ligaš, ker ne moreš tega zatajiti, zavijaš, da g. dr. Mahnič ni nikjer doslovno napisal „da se širi po Istri husitizem“. Saj so vendar „Tri popa hajduka“ naveli te besede brez ušesec v znamenje, da niso to njegove doslovne besede, nego samo zmisel njegovega obrekovanja. Sicer pa Ti dobro znaš,

Slovenci sploh, mi Slovenci naše „bele“ Ljubljane pa še posebej, srečno (v nesreči) prestali staro, ter srečno dočakali (šetudi malce „nervozni“) novo leto, polni sladkih nad pa menda tudi kot pelju grenkih — spominov seveda. Pričeli smo je pa že nekoliko drugače!...

Najprvo se je pričel „preludij“ v naravi: z neba, ki se je nakrat pooblačilo, čuli smo, kako burja intonuje svojo — novoletno pesem; zatem je začelo mesti prav „po notah“, da je bilo veselje človeka — vsaj mene! — gledati te različne snežene vrtince v zraku; za jedno pa sta pričela posnemati ta element v naravi tudi naša dva — dnevnika in udarila staza „novo leto in srečen pričetek“ (!) unisono „tuš“ s znano — „burjo“, tako da je bil „preludij“ tudi v nas — „slovenskih ljudeh“ izvršen!

Če pravi sicer pregovor, da „vsaka reč (na tej pokvarjeni zemlji) le en čas trpi“, je to za nas ljubljanske Slovence v nekem oziru popolnem brez pomena, kajti: kakoršno „lice“ ima Ljubljana v narodnem oziru na jedni strani, takšno si hoče ohraniti na drugi, in če bi je tudi ne imelo družega krasiti nego — polovičarsko-narodno lice in pa — „prekrasni“ glasovi ljubljanske stare slovenščine! Brrr!...

Ker pa vse to ni vredno poštenega črnila, kamo-li da bi se kaj več bavil z neko

da se doslovni citati navajajo z ušescami, a z misel stanovitih stavkov napiše se brez ušesec. Nego, naloga Vaša je ubijati resnico zavijanjem in lažnjivimi sofizmi. Tukaj pa Ti nam, katoliškim svečenikom, pod nos stavljaš pravoslavne pape. Ne smrdi-li to po podli denunciaciji? Pfui!

Ha, tukaj imaš „calumnia“ — obrekovanje. Ej, nesrečnež, hajduci Vas poznajo v dno duše, poznajo Vaše izdajalske naklepe, Vaše skrite shode! Kakor vender lažeš, ko praviš, da nimate Vi ligaši in dr. Mahnič ni pri novemu poznanemu spletkarjenju! Zakaj hodiš Ti ligaš v boj za nove preroke? Njih program podoben je programu „čace“ „Slovenca“, v kojem se hvalijo Corà, Lasciak itd., v kojem napadate prve sinove slovenske in jim podtikate grehe in hudobije najhujših brezvercev. — Če Vas tedaj Vaši sobratje svarijo pred takim nekatoliškim in izdajalskim početjem, je-li tedaj to calumnia — obrekovanje! Imate-li Vi ligaši posebno moralo za-se? Po krščanski morali je vender dobro delo psvariti svojega brata in ga spraviti se slabe poti na dobro. In vredna „Edinost“, ko je prinesla izjavo „treh popov hajdukov“, ravnala je po dolednosti in načelih pametnih in poštenih časopisov, a pokazala je, kako brezpotrebno je ligaško spletkarjenje.

A zapomnite si, Ti „ligaš + 28“ in Tvoji sodrug-ligaši, hajduk Ivica Vam svetuje, da ne ubirajte stopinj divjih Turkov. Če bodete napadali in skrunili slovensko in hrvatsko narodnost, kakor je kruti Turek ubijal in skrunil krščanske device; če bodete blatili in napadali narodne svečenike in voditelje, kakor je divji Turek ubijal in mučil zaslužne sinove sv. Franje in kaludjere na slovanskem jugu, napali Vas bomo hajduci na vseh straneh. Oboroženi smo dobro. Harambaša dal nam je dosti „praha in olova“, i britke handžare smo nabrusili, vsakemu na strani visi pozlačena „diljka-puška“. Vas tudi dobro poznamo in zadeli bomo vsakega v njegovo Akilovo peto — jer smo „strieleci dobri.“

„Harača“ Vam Istra ne bode nikdar plačevala, za to je najboljšo, da ga v Istri niti ne iščete. V Istri združeni smo v ljubezni Slovenci in Hrvatje na veke. Naši voditelji so dobri in pošteni, a naša prvobornitja na narodnem polju sta profesor Vekoslav Spinčić in dr. Matko Laginja. Kdor ja ne bode čislal, imel bode posla s hajduci. Tako mi moje hajdučke puške! Hajduk Ivica.

drugo dovelj gnusno zadevo — preidem rajše k drugemu predmetu...

Dočim so se (in se še) v nas in v vas gojé v novo leto razne nove — nade, krpa hudomušni grof Taaffe na Dunaju za državne poslance stoprav — novoletno „darilo“, s katerim misli „preseničiti“ že itak presrečne — slovanske (!) narode v tej nič manj srečni cisalivanski polovici!... Ali ni torej vredno, da gojimo tudi do grofa Taaffeja „najboljše nade“? Saj jih vender tudi on goji do — nas, bi se kmalu zarekel.

Nekateri nič manj hudomušni politiki v nas trdè sicer, da misli grof Taaffe nas Slovane v drž. zboru za „novo leto speljati na led“, da nas potem zopet pusti na — cedilu; a drugi, bolj „konservativni“ (!) pa trdè, da se le — „lovi“, ker se mu stol maje, na katerem že trinajsto leto — sedi! Počakajmo torej, bomo videli saj, kdo ima prav! Do tedaj pa delajmo doma „račun“, a ne — „brez krčmarja“! Naši poslanci pa, ki gredo v kratkem na Dunaj, naj vzemo seboj pokojnega Jurčiča „Tugomerove“ kitice, kjer se glasé:

Tvrđ bodi, neizprösen, mož jeklen!

Po teh naj se ravnajo, da se bomo mogli nadejati boljšega — novega leta!

Ljubljanski pohajkovelec.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Pogajanja mej grofom Taaffe-om in voditelji dotičnih strank radi sestave nove večine se nadaljujejo, a obdaja jih še vedno skrivnostna tema. Zato pa je vse to, kar čitamo po časopisih, zgolj ugibanje. Danes pravijo, da sta Hohenwart in Jaworski že pritrčila po grofu Taaffe-u predloženemu programu, jutri se zopet oprekajo te vesti. Faktum je to, da nikdo niti ne sluti, kakov bode konečni izid, grof Taaffe sam ne. Poljski „Czas“ — in ta je navadno precej dobro poučen — piše n. pr., da so težave zelo velike, ker se je grof Hohenwart izjavil, da mu ni možno vsprejeti predloženega programa. Celo o vedno udatih Poljakih se čuje, da še niso potrdili novega programa. Položenje je po našem menenju približno takole: pri najbolji volji in dobrem „politiškem zdravju“ so Poljaki, kajti oni bodo vsakako plavali po vrhu, naj se že barka zasúce na desno ali na levo. Grof Taaffe si menda tudi ne dela sivih las, ker ima zavest, da se s pomočjo svetovnoznane elastičnosti njegove izjave tako ali tako izzagate. Za Hohenwartov klub pa je stvar že resnejša, ker je sestavljen iz raznih frakcij, goječih vsaka svoje posebne želje in streméih po izvršenju svojih programov, od kojih ne morejo odstopiti, ako nočejo zatajiti samih sebe in svoje preteklosti in ako se nočejo odreči svoji bodočnosti.

Zato pa je celo verjetna vest, da grof Hohenwart dela ovire novemu programu tembolj, ker utegne biti resnično, da novi program zahteva od konservativnega kluba le — žrtve.

V najhujših škripcih pa je brez dvombe nemška levica. Pri poznani nje nenasitosti je težko misliti, da bi jej povsem ugajal novi program. Ker pa je ni in je ne bode avstrijske vlade — predpostavljamo seveda, da je res avstrijska — ki bi mogla v polni meri ustredi njih zahtevam, verujemo radi, da delajo tudi oni ovire. Istotako pa se boje, da se razbijejo pogajanja. Kajti v tem slučaju bi bil najbrže razpuščen državni zbor in narodi bi stopili na volilno bojišče, a na tem bojišču ne cvetejo lovor-venoci za to „nepatrijotično brezsrčnemu kapitalizmu služéce stranke. Bodi pa tako ali tako: mačka je še vedno v žaklju in izvestno ne skoči iz njega pred snidenjem državnega zbora. Zadovoljiti se nam je torej zgolj kombinacijami.

Hrvatski deželni zbor se je sešel v torek na novo zasedanje.

Vnanje države.

Na Nemškem je sedaj na dnevnem redu nova vojaška predloga, ki donese narodu zopet velikih novih žrtev. Državni kancelar Caprivi trudi se seveda na vse mogoče načine dokazati, da je pomnoženje vojnih sil za Nemčijo neizogibna potreba. Kot strašilo služita seveda Rusija in Francija. Tako je rekel Capri pred par dnevi v vojaški komisiji drž. zbora: da ni niti mej vladarji niti mej zveznimi vladami nikakega nasprotstva. Francijo in Rusijo veže najbrže pisana pogodba. Ako bi nasprotniki trojne zveze začeli vojno, zadelo bi to v prvi vrsti Nemčijo kot najmočnejšo trozvezno državo. Nemčija bi morala postopati ofenzivno, v to pa ne zadóda sedanja vojska. Diktatura na Francoskem ni izključena. Upati je, da se obnovi trojna zveza, čim poteče dotična doba, gotovo pa to ni.

Francoska kriza je že rešena: ministerstvo je odstopilo, a novo je že sestavljeno. Panamski škandal je otroval vse javno življenje francosko. V tem procesu je zaključeno zaslišanje prič, a mogoče je, da se vse nekako pomaši, ker glavni ovajalec, poslanec Delahaya, sedaj pravi, da mu ni možno dokazati svojih

trditvev, ker vlada ni o pravem času storila svoje dolžnosti.

Špansko zbornico je razpustila kraljica regentinja.

Različne vesti.

„Novičar“ izide danes ob 6. uri zvečer. — Ker pa nam slavna c. kr. oblast ni dovolila posebnega naročevanja na to prilogo, prosimo one gg. nenaročnike „Edinosti“, ki so morda že odposlali naročnino za „Novičarja“, da nam blagovole naznani po dopisnici, ali naj jim vrnemo dotične svote ali pa morda oddamo v kak drugi namen.

Tržaški mestni svet imel je predsinčnjim svojo sejo. Prošnja zdravnikov mestne bolnice in vodje mestne norišnice radi urejenja plač se je zavrnila, dokler se ne uredi plače mestnim uradnikom. Istotako se je zavrnila jednaka prošnja profesorjev na mestnih srednjih šolah.

K predlogu šolskega odseka, da se dovoli svota 17.000 glđ. za razširjenje šolskega poslopja v ulici Donadoni, se oglasil k besedi svetovalec dr. Sancin rekoč, da tudi mnogo slovenskih učencev obiskuje to šolo, a da je mnogo slovenskih otrok, ki ne zahajajo v nobeno šolo, ker jim je šola na Katinari predaleč. Dokler nam ne preskrbe jedne slovenske šole, glasoval bode proti temu predlogu. Predlog šolskega odseka se je vsprejel z veliko večino glasov.

Kuratorij trgovinske višje šole „Revolta“ prosi, da bi mestni svet na podlagi določil oporoke posebnim sklepom priznal svojo dolžnost, skrbeti za brezplačne šolske prostore. To prošnjo so izročili municipalni delegaciji v proučenje in poročanje.

Na to so sklenili, da se v Škedenji ne uvede plin, ampak da se plinovod podaljša do morskega zdravilišča, kar bo stalo 697 glđ. 35 kr.

Z osirom na načrt svet. d'Angelija, oziroma dotičnega pododseka, tičo se urejenja plač mestnim uradnikom, predlaga municipalna delegacija, da se prěko tega načrta preide na dnevni red, in sicer zato, ker bi imela občina 21.316 glđ. več letnih stroškov, ker so mestne finance neugodne in ker ne bi bilo umestno iz tega vzroka še bolj obremeniti davkoplačevalce. Na to se je vnela zelo živahna debata. Svet. Burgstaller je napadal večino municipalne delegacije, zagovornik poslednje, svet. Ventura, pa je priznal, da je načrt pomanjkljiv in da bi narasli občinski stroški za 60.000 — ne pa 20.000 glđ. —, ako bi hoteli urediti plače vsem uradnikom. Finančno položenje je neugodno in ne kaže gojiti nad, kojih ni moči izpolniti. — Svet. d'Angeli je seveda zagovarjal svoje dete trdeč, da mestne finance niso tako slabe, in vračajoč vso krivdo na neugodnem položenu na javna skladišča. Potem se je še Rascovič potegnil za nižje uradnike, poročevalec Dompieri pa za predlog municipalne delegacije. Poslednji je omenjal, da mesto ima že sedaj primanjkljaj, da izgubi še točarino, da zahteva pravičnost, da se odkloni ta načrt, in slednjič, da sedanjemu mestnemu svetu je že potekel mandat. Pri glasovanju se je vsprejel predlog municipalne delegacije z 20 proti 19 glasovi, to je, gospóda uradniki se bodo morali zadovoljiti za sedaj z dosedanji plačami. Pri tem pa se jim menda ne bode gođilo posebno hudo!

Kot kuriozitetu naj omenimo še to, da je bila galerija takrat izredno mirna.

Za družbo sv. Cirila in Metoda zaslužil nekdo pri tribunalu 3 glđ. — V gostilni „Alla Vittoria“ se je nabralo 3 glđ. 68 kr., katere so darovali: E. U. 32 kr., N. N. 40 kr., Ant. Cerkenik 20 kr., Ant. Vodopivec 20 kr., Jože Vodopivec 20 kr., Jože Rudež 20 kr., Ivan Gerdol, zavoljo jeze pri igri 20 kr., Janez Urbančič z željo, da bi Slovenci zahajali v gostilno

„Alla Vittoria“, 30 kr. in posestnik Ant. Magajna iz Divače 1 glđ.

Glede daru 12 glđ. navedenega v poslednji številki in nabranega pri pogrebu učitelja Pakiža v Lokvi, je pripomniti, da so ga zložili kolegi in prijatelji, ne pa samo kolegi.

Darovi za božičnico podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti. (Konec). Gospa Mihelič 1 glđ., otročiča Rudolf in Olga Mihelič 50 kr., Pavel Mihelič 50 kr., Gustinčič Ana 50 kr., Marija Stržinar 50 kr., Štrekelj 2 glđ., Jerina 1 glđ., Ružička 1 glđ., stara dobrotnica v Trstu 12 parov zapestnic in 3 zavratnice, gospa Rusconi 24 pomaranč, N. N. na „Belvederju“ 100 kruhkov, A. T. z. B. 40 kr., A. M. 20 kr., Franc Šeuka 40 kr., Anton Vodopivec 40 kr., Anton Šeuka 30 kr., Japa ja 20 kr., Japa ne 10 kr., Jurij Vedoveren 10 kr., P. Urhol 10 kr., N. N. 20 kr., N. Postopač 1 glđ., P. L. 20 kr., Pertot Valentin 20 kr., Pertot I. 50 kr., I. M. Kanđuš 1 glđ., Karol Pertot 50 kr., Rožica Pertot 50 kr., Ivan vitez Nabergoj 5 glđ., Elizabeta Grill po Iv. vitez Nabergoju 1 glđ., Gregor Vrša 1 glđ., N. N. v B. 60 kr. in N. N. v B. 10 kr.

Veselic. V čitalnici bode nocoj tombola s plesom. — V redutni dvorani gledališča „Rossetti“ pa običajni veliki ples „Trž. podp. in bralnega društva“. Blagajnica se odpre ob 8. uri zvečer, začetek bode ob 9. uri. Ustopenice po 50 kr. Vhod je iz ulice Chiozza.

„Rojansko posojilno in konsumno društvo“, upisana zadruga z omejenim poroštvo v Rojanu poleg Trata imelo je v minolem letu 37.938 glđ. 89 kr. skupnega prometa. Deležev je dosedaj vplačanih 138, vpisanih udov je 188 do konca leta 1892; danes znaša njih število že 226. Vkupe vplačana glavnica je znašala koncem leta 4619 glđ. 64 kr. in rezervni zaklad 441 glđ. 47 kr. Čistega dobička bilo je 388 glđ. 35 kr., kateri se razdeli po razmerju vkupljenega jedilnega blaga v zadrugi prodajalnici in vložene glavnice; in sicer spadajo na kupljeno blago 3%, na dežele in obroke 10%; ostalo kot 10% odbitek pripade rezervnemu zakladu. Dividenda na blago se izplačuje ta mesec zadružnikom v prodajalnici. Vsakdo naj prinese s seboj „prejemno knjižico“, v kateri mora potrditi dobljeni znesek. Dividenda na deleže se pa izplača po letošnjem rednem občnem zboru, ki bode tretjo nedeljo prih. februarja. Objavljajoč zopetni lepi vspeh tega društva, ki se je s skromnimi denarnimi močmi res lepo razcvetelo v kratki dobi ter priljubilo občinstvu tako, da je v najkrajši dobi najmočnejše slovensko društvo v tržaški okolici — in ozir jemači na velike koristi, ki jih podaje svojim udom, opozarjamo zopet osobito delalski stan, kakor tudi imovitejšje slovenske kroge v Trstu, da se vanje vpišejo ter se poslužujejo v njega dobro založeni prodajalnici jestvin v ulici Belvedere št. 3. Novi udje se še vedno sprejemajo. Oglasé naj se v zadrugi pisarni v društveni krémi v Rojanu (pred crkvijo). Poročilo o troških in dohodkih za leto 1892 je razstavljeno tekom tega meseca v rečeni pisarni ljudom na vpogled. To poročilo prinesemo i mi pozneje, da opozorimo tudi rodoljube na deželi na važnost in korist enacih društev. — Društvena prodajalnica jedilnega blaga tudi prospava čemdalje bolj, na kojoj opozarjamo tudi vse one slovenske rodoljube v Trstu, ki nočejo pristopiti k društvu, da se vsaj poslužujejo v njej, ne da bi zahajali k tujcem.

Književnost.

Slovensko-nemški slovar. Izdan na troške rajnega knezoškofa Ljubljanskega Antona Alojzija Wolfa. Uredil M. Pleteršnik. Prvi sešitek. V Ljubljani. Založilo in na svetlo dalo knezoškofijstvo. Tiskala katoliška tiskarna 1893. Leksikalna oblika. Str. 80. Od „à“ do „cerovje“. Na zavitku: Pri-

pomnje in „Manj jasne kratice.“ I. sešitek obseza 5 tiskovnih pol. Naj bode sodba o slovarju samem končno kakoršna koli, toliko je že sedaj izvestno, da takega slovarskega dela Slovenci niso še imeli doslej. Inteligencija slovenska in tudi drugih Slovanov bode potrebovala in morala poštovati ta slovar.

Anton Jančič slovensko-nemški slovar.
Tretji natis. Predelal in pomnožil Franc Hubad, c. kr. gim. profesor. V Celovci, 1893. Založila tiskarna družbe sv. Mohorja. Str. 900. Ta slovar je jako pomnožen in je osnovan tako, kakor nemško-slovenski del, ki ga je izdal A. Bartel. Jako je bil potreben tudi ta slovar, sosebno tudi za tujce, služee me Slovenci. Cena mehko vezanemu iztisu je 3 gl., trdo v polusnji vezanemu iztisu 3 gl. 50 kr. Po pošti 15 kr. več.

Popotnikov koledar za slovenske učitelje 1893. VII. leto. Sestavljen in založil Mihael I. Nerat, nadučitelj in urednik Popotnikov v Mariboru. Tisk. tiskarne sv. Cirila. 193 str. in več pol „Beležnice.“ Spredej je slika in kratek životopis l. 1892. pok. zaslužnega učitelja, oziroma ravnatelja in okr. č. nadzornika Fr. S. Jamška. Podaje, kakor druga leta, popolni imenik š. oblastij, učiteljiš, osnovnih šol in učit. osebja po južnoštirskem, kranjskem in slovenskem delu Korškega po stanju začetkom š. leta 1893/93. Dobra se pri izdajatelju, najbolje s poštno nakaznico na upravništvo „Popotnika“ v Mariboru. Cena: navadno vezan odtis 1 gl. 25 kr., v usnje vez. z zaklopnico 1 gl. 40 kr., po pošti 5 kr. več. Ta koledar je tako praktičen, da ga ima in ga potrebuje vsak člen učitelstva slovenskega, oziroma istrsko-hrvatskega.

Národni koledar za navadno leto 1893

se dobiva pri uredniku našega lista.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporočila se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja izvrstna blaga. Blago se dobiva iz prvih vavstrijskih tovarn. Cene nizke. 50-49

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep- pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporočila se Slovencem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem Cl. **JAKOB KUMAR**

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1 trgovina s mnogovrstnim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirčuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v ceno. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena s jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporočila kupovalcem v Trstu in iz dežele. 30 104

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini

števila 2, se priporočila tržaški slovenski gospodi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovejši pariški in dunajski modi. Zagotavlja točno potrebo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 15-52

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasarete“ in sifone.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghoga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskalice. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporočila **Anton Šorli,** kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Grzine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opreno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smotana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod ime-poleg kavarne „Fabris“, priporočila se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Ireneo se priporočila slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

št. 10/Okr. š. sv.

Oglas.

Na enorazredni ljudski šoli v Brezovici se slovenskim učnim jezikom, popolniti je začasno ali stalno službo učitelja in voditelja III. plačilnega razreda; in na dvarazrednici v Hrušici se slovenskim učnim jezikom popolniti je mesto učiteljice III. plačilnega razreda. —

S temi mesti združeni dohodki in užitki razvidni so iz deželne postave za Istro z dne 3. novembra 1874, dež. postave št. 30, odnosno z 14. decembra 1888, dež. post. št. 1 ex 1889.

Pravilno opremljene prošnje naj se v 14 dneh predpisanim potem sem predloži.

C. kr. okrajni šolski svet

Vološko, dne 8. januarja 1893.

Predsednik: Fabiani m. p.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašel, plučni in bronhijalni katar, Dobiva se v odlikovani lekarni. 3-10.
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg Poštne pošiljatve izvrš jejo se neutegoma.

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 11-104

Prodaja in popravlja ure.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolnoči. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnemu občinstvu. ponižni

104-37

P. Favero.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-51 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kobilje, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelecev kakor tudi romanjske žveplo za žvepljanje trt.

Čista krv

zdravje!

Tajne bolezn, lišaji, spuščaji, bledost, splošna utrujenost, slabost, se izgubijo pri zdravi krvi. Mi jamčimo za gotovi vseh pri uporabljanju naše metode.

Pri vprašanjih je priložiti povratno marko. 3-13

„Office Sanitas“, Paris

30. Faubourg Montmartre.

Inteligentnega moža

večega pisave v slovenskem jeziku in spretnega v občevanju s strankami sprejme obširno podjetje pod prav ugodnimi pogoji za agenta v službo. Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisi „agent“ upravništvu tega lista. 3-3

Odlikovana zlato medaljo: Bruxelles 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec

katero želodec in opravi prebavnih delov života krepča in tudi odprti život pospešuje, 2-25 je

tinktura za želodec,

katero pripravila

Gabrijel Piccoli,

lekar „pri angelju“

v Ljubljani na dunajski cesti.

Cena 1 stekl. 15 novcev.

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zabojčkih po 12 steklenic in več. Zabojček z 12 stekl. stane gl. 1.36; s 24 tehta 5 kg s poštno težo in volja gl. 5.26; 10 stekl. gl. 10.30. Poštino plača vedno naročnik.

Dobiva se v lekarnah v Trstu, na Primorskem, v Istri in Dalmaciji.

Nova brivnica!

Podpisana priporočata slavnemu slovenskemu občinstvu svojo popolnoma urejeno

BRIVNICO

katero odpreta dne 24. t. m. v ulici sv. Antona nasproti kavarni „Alla stella polara“ v hiši Teodorovičevi.

Priporočata se osebno vsem tržaškim Slovanom, kajti to bode prva in jedina tržaška brivnica, ki je v slovenskih rokah. 2-4

Udana

Perič & Švrljuga.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 13-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke pripravila me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva.

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizke ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugoj besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Jak. Klemenc TRST

Via S. Antonio št. 1.

priporočila

najnovejše zavratnike iz volne, z žido za gospe in gospice; židane zavratnike, ovratnike in zapestnice za moške; židane rute za moške in ženske; volnene čepice za otroke več vrst; boa. mufo iz kožuhovine, davants Sabo iz suraha in čipke za plese, židane dežnike na izber.

Te dni prispe velika izber raznovrstnih preprog in liapa za predpustni čas.

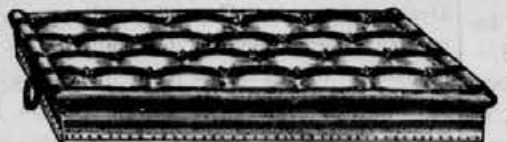
Zagotavlja se točna postrežba pri vmerjih cenah. 5-

Privilegovane škropilnice proti poronospori inženirja Živica, so spoznane kot najboljše, ker so najprostejše, najbolj trdne in trepeče; najbolj lahke in hitre v rabi, ker porabijo najmanj tekočine in ker pri vsem tem najmanj stanejo. Podpisana tvrdka jih pripravljala zavolj tega v mnogem številu za prihodnjo spomlad ter pošilja, že zdaj prospekte in cenike brezplačno vsakemu, kdor se oglasi in oddaja obrazce. Priporočila tudi drugo svoje blago in razna svoja dela.

Živic in družb.

v TRSTU, ulica Zonta 5, inženirski urad, zaloga strojev in dotičnega blaga, zastop tovarnic, mehanična delavnica. 8

Il goldinarjev franko do vsake žlezniške postaje v Istri poslan, ako se naročnik skliče na ta časnik, stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljših tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim evilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15-20 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančno mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 11 gl. dober, franko doposlan, tapcirani modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredno nadomestke, kakor žiča-te žimnice, slamnice itd., kateri pravemu namenu, imeti dobro postelj ne vstrežajo.

ANTON OBREZA,

tapcirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4.

Ta domača, edina narodna tvrdka te stroke na Slovenkem bodi slav. občinstvu najbolje priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapetnisko obrt spadajočega dela. Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba, nizke cene posebno pri balističnih in obširnejih naročilih.

Otročji vozički

jako elegantni fini, in močni dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rudeče, modre, sivo in olivno po gold. 5.50, 6, 7, 8, 9, 10 in višje po vsaki cenj do 25 gl.

Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje otročjih vozičkov. 8-30

